

ONDERWIJSRAPPORT VAN MINISTER FRANK VANDENBROUCKE

Naam: Vandembroucke

Voornaam: Frank

Klas: Vlaamse Regering

Schooljaar: legislatuur 2005-2009, derde jaar

Studierichting: Ministerie van Onderwijs en Vorming

Examenperiode: eerste zitting, juni 2007

1. VAKKEN :

1.1. BASISDECREET

Inhoudelijk?

Dit project wil de vele decreten die er kwamen in het kielzog van de Bolognahervormingen (het structuurdecreet, het flexibiliseringsdecreet, het aanvullingsdecreet, het minidecreet, de restanten van het universiteitsdecreet en hogescholendecreet, het nog komende financieringsdecreet...), bundelen tot één leesbare wettekst. Het parlement heeft daartoe in het aanvullingsdecreet¹ van 19 maart 2004 aan de Vlaamse Regering de coördinatiebevoegdheid gegeven. Dat mandaat staat echter geen inhoudelijke wijzingen toe. Nochtans gaat de werktekst basisdecreet, zoals die in het voorjaar 2005 circuleert, verder dan de oefening om de verschillende decreten en wijzingen af te stemmen en te bundelen in één leesbare wettekst. Onder het mom van technische aanpassingen, planlastvermindering voor overheid en instellingen, worden er subtiel inhoudelijke wijzingen doorgevoerd in de regeling van de studiegelden, de toelatingsvoorwaarden, het aantal examenkansen, de samenstelling van de examencommissies, strengere bindende studievoortgangsmatregelen, van de minimale beginselen en procedures voor EVC/EVK (eerder verworven competenties en eerder verworven kwalificaties). Deze zijn stuk voor stuk nadelig voor de studenten. VVS reageert met een uitgebreide 65 pagina's tellende artikelsgewijze bespreking waarin ze niet alleen reageert op de wijzingen maar ook bijkomende verbeteringen formuleert.

Werkwijze?

In navolging van de coördinatiebevoegdheid uit het aanvullingsdecreet van 19 maart 2004 stuurt de administratie nog tijdens Vandembrouckes eerste ambtsjaar op 22 maart 2005 een werktekst basisdecreet, vergezeld van een adviesvraag, naar alle universiteiten en hogescholen en naar VVS. Het werkdocument bevat immers ook inhoudelijke wijzingen. Stapels adviezen op de bijna 400 artikels tellende werktekst lopen binnen. Eind juni 2005 raakt een tweede versie bekend. De bedoeling is aanvankelijk om het decreet nog voor het zomerreces goedgekeurd te krijgen. Sommige instellingen (de KU Leuven) hebben enkele bepalingen al opgenomen in hun onderwijs- en examenreglement voor het volgend academiejaar. Ze beweren dat ze van het kabinet de garantie hebben gekregen dat deze nog tijdig wettelijk geregeld zullen worden. Het kabinet speelt met de idee het decreet met terugwerkende kracht in te voeren. Op het ogenblik dat de werktekst naar alle instellingen in Vlaanderen wordt gestuurd, zijn de regeringspartners van de Sp.a niet op de hoogte van het initiatief. Vooral de VLD verzet zich tegen de timing. De partij vindt dat Vandembroucke al te gemakkelijk wil scoren met het ingrijpende hervormingswerk van zijn voorganger, Marleen Vanderpoorten. De goedkeuring van het basisdecreet wordt daarom uitgesteld naar het einde van de legislatuur. Ondertussen is de administratie bezig met de verdere voorbereiding van het project in overleg met een werkgroep binnen de VLOR (Vlaamse onderwijsraad) en de VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad). Enkele van de VVS-voorstellen figureren nu ook op het lijstje van te wijzigen regelingen. Het kabinet hoopte met een nieuwe werktekst te komen voor het zomerreces dit jaar. Maar die timing werd duidelijk niet gehaald.

Quoting: 3/10

Het basisdecreet is een grote kwakkel en wijze les voor minister Vandembroucke. Allicht was het een eerste confrontatie met de complexiteit van het hoger onderwijs en kon de ambitieuze timing nog als een beginnersfoutje worden gezien. De ruime interpretatie van de coördinatiebevoegdheid getuigt in elk geval van weinig respect voor de parlementaire democratie. Maar allicht heeft hij er vooral mee geleerd dat het in een tripartite geen goed idee is de coalitiepartners te

¹ Decreet betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen van 19 maart 2004

passeren. Als gevolg van de eigen voortvarendheid zag het kabinet Vandenbroucke zich verplicht om een aantal gedane beloften te regulariseren in de vorm van een mini-reparatiedecreet. Dankzij het geklungel en het daarop volgende uitstel krijgt minister Frank Vandenbroucke gelukkig wel de kans om zich te herpakken. Hij kan er nog voor zorgen dat het uiteindelijke basisdecreet ook inhoudelijk een evenwichtige oefening wordt die niet alleen tegemoetkomt aan instellingswensen maar ook aan die van VVS en de studentenrechten versterkt in plaats van uitholt.

1.2. MINIDECREET

Inhoudelijk?

Het minidecreet heet officieel het “decreet tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen”. Het is een basisdecreet-light dat “reparaties” bevat aan het structuurdecreet, het flexibiliseringsdecreet en het aanvullingsdecreet.

Positief is dat het minidecreet deelvrijstellingen voor onderdelen van vakken decretaal mogelijk maakt. Maar in het algemeen schroeven de aanpassingen de weinige verplichtingen voor instellingen om te flexibiliseren, nog verder terug. Zo worden instellingen niet langer verplicht om hun opleidingen aan te bieden in twee modeltrajecten die in studieomvang sterk van mekaar verschillen. Ook de verplichting om manama's en banaba's minstens deeltijds aan te bieden vervalt terwijl dat voor de vaak duurdere aanvullende opleidingen die kaderen in levenslang leren, net absoluut nodig is. Verder wordt de vrije toegang tot de banaba's en manama's ingeperkt en mogen instellingen voortaan selecteren op basis van een bekwaamheidsonderzoek.

Het minidecreet betekent een sterke uitholling van het deliberatieprincipe. De examencommissies tellen niet langer noodzakelijk minstens de helft van alle docenten waarbij je examen hebt afgelegd. Het minidecreet neemt genoeg met een examencommissie die representatief is zonder dat dit wordt gedefinieerd. Leden hoeven ook niet noodzakelijk docenten te zijn van de student. Een genuanceerde en evenwichtige beoordeling van je globale studieresultaten wordt op die manier sterk bemoeilijkt.

Verder lijkt het erop alsof Vandenbroucke onder het motto planlastvermindering de taken van de Vlaamse Regering te verlichten. Zo ontslaat de minister zichzelf van de taak om de afwijkende toelatingsvoorwaarden van instellingen te bekrachtigen, de minimale beginselen inzake vrijstellingen op basis van EVC/EVK vast te stellen, een besluit uit te vaardigen dat de kwaliteit garandeert van het bekwaamheidsonderzoek. Het doorschuiven van taken van de Vlaamse Regering naar instellingen en associaties is niet onschuldig maar betekent een achteruitgang voor de rechtszekerheid van de student.

Tenslotte bekritiseert VVS ook de uitbreiding van de bevoegdheden van de erkenningscommissie. Hoewel die aanvankelijk enkel instond voor advies aan de regering over de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen, mag ze nu ook knopen doorhakken over de taal, aard of naam van opleidingen. VVS vindt deze bevoegdheidsuitbreiding vooral betwistbaar in het licht van de gebrekkige transparantie van de expertencommissie. Om aan dit democratisch deficit te verhelpen, nam Vandenbroucke een jaar later een student als expert op in de nieuw samengestelde commissie.

Werkwijze?

Het minidecreet moest de onzorgvuldige instellingen depanneren die de basisdecreet-beloftes van het kabinet al hadden opgenomen in hun eigen onderwijs- en examenreglement. Het voorontwerp kwam in september 2005 voor het eerst op de agenda van de Vlaamse Regering. Het parlement keurde het pas goed op 16 juni 2006. De 'dringende en noodzakelijke aanpassingen' werden met terugwerkende kracht ingevoerd en gingen in vanaf het begin van academiejaar 2005-2006. De regering heeft door de slechte communicatie van het kabinet Vandenbroucke in dit dossier zichzelf en het parlement volledig voor schut laten zetten. Gelukkig slaagde VVS er wel in om nog enkele amendementen goed te laten keuren in de commissie onderwijs. Op die manier kon VVS verhinderen dat de groep studenten die aan beurstarief mag inschrijven werd ingeperkt. Ook kon VVS met de steun van de VLD de volledige decretale uitholling van examencontracten tegengaan. Op vraag van de instellingen bepaalde de werktekst aanvankelijk dat de gewone studievoortgangvereisten ook van toepassing zouden worden op de examencontracten. Deze voormalige examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap zou op die manier haar functie van tweede kansonderwijs volledig verliezen. Bovendien liet het ontwerp van minidecreet toe dat instellingen opleidingonderdelen zomaar konden uitsluiten van een examen- of creditcontract. Helaas wordt het VVS-amendement nog steeds niet toegepast aan heel wat instellingen. De overheid laat het wel na om in te grijpen en de instellingen op hun decretale plichten te wijzen.

Quotering: 4/10

Het minidecreet is een regularisatie van een illegale toestand die het kabinet zelf heeft gecreëerd. Het decreet is een verzameling van instellingswensen en -praktijken die op het ogenblik van de democratische goedkeuring in het parlement al maandenlang werden toegepast. Dit creëerde een grote rechtsonzekerheid voor studenten. Het was gedurende enkele maanden onduidelijk aan welk regelmeent studenten nu eigenlijk onderworpen waren. Zonder de inbreng en bijstellingen van VVS op de werkteksten en via amendementen in de commissie onderwijs, was Vandenbroucke hier nog zwaarder 'gezakt'.

1.3. LERARENOPLEIDING

Inhoudelijk?

Met het decreet betreffende de lerarenopleidingen in Vlaanderen, goedgekeurd op 15 december 2006, mikt Vandenbroucke op een kwaliteitsverbetering in de lerarenopleidingen die vandaag pas afgestudeerden vaak nog opzadelen met een praktijkshock. De uitbreiding van de stage in de regentaatsopleiding, wordt gecompenseerd door studenten voortaan slechts twee vakken te laten volgen in plaats van drie. De academische lerarenopleiding moet door de grotere stagecomponent beperkt uitbreiden tot een studie van 60 studiepunten. De 30 studiepunten stage hiervan kunnen ofwel pre-service gevolgd worden (een stage tijdens de opleiding), ofwel in-service (een bezoldigde stage na de opleiding, de LIO-baan). In tegenstelling tot de gewone stage duurt de LIO-baan (leraar in opleiding) wel een jaar. Het dossier wordt ook gekoppeld aan de studieduurverlenging in de wetenschappen. Om deze politiek verteerbaar te maken voor de coalitiepartners, wordt de indaling van 30 studiepunten theoretische lerarenopleiding als afstudeerrichting, een voorwaarde voor tweejarige wetenschapsmasters. VVS klaagt aan dat deze constructie geen pedagogische of didactische meerwaarde heeft.

Vanuit kwalitatief oogpunt is de beperkte verzwaring van de lerarenopleiding naar 60 studiepunten verantwoord. Heel wat studenten waren vragende partij voor meer stageuren. Maar de concrete uitwerking en de weinig flexibele manier waarop dit gebeurt, leidt tot onnodige studieduurverlenging. Terwijl studenten vroeger hun academische lerarenopleiding konden aanvatten na hun twee kandidatuursjaren en combineren met hun licenties, moeten ze nu de volledige academische bachelor afwerken voor ze de specifieke lerarenopleiding kunnen aanvatten. Ook de indaling in de master maakt het onmogelijk de lerarenopleiding flexibel te combineren met de master. Dat minister Frank Vandenbroucke een koele minnaar is van flexibilisering van het onderwijs is geweten. Maar dat hij deze niet aangrijpt om onnodige studieduurverlenging tegen te gaan is een gemiste kans. Een wetenschapsstudent doet in het nieuwe systeem anderhalf tot twee jaar langer over een masterdiploma en diploma leraar. Dat betekent een extra drempel voor financieel zwakkere studenten. De uitbreiding van de specifieke lerarenopleiding gaat bovendien gepaard met een stijging van het studiegeld. Door de afschaffing van het oude forfaitaire maximum van 180 euro, betekent het nieuwe decreet bijna een verviervoudiging van het inschrijvingsgeld voor de specifieke lerarenopleiding.

De uitbreiding van de praktijkcomponent in de lerarenopleidingen is een goede zaak, maar of er voldoende stageplaatsen zullen gevonden worden om alle studenten te garanderen dat ze hun opleiding kunnen afronden, blijft een onbeantwoorde vraag. Dat geldt ook voor het principe van de LIO-banen. Deze zijn bovendien ook nog steeds te zwaar voor een te beperkt loon.

Werkwijze?

Dit is een decreet met een zeer lange voorgeschiedenis. Pogingen van minister Vanderpoorten om in de vorige legislatuur de lerarenopleidingen te hervormen strandden op de complexiteit, tegenstrijdige belangen en uiteindelijk op tijdsgebrek. Het is een verdienste van Vandenbroucke dat hij dit decreet waarbij elk onderwijsniveau en elke onderwijsactor rechtstreeks betrokken partij is, rond kreeg. In feite hield kabinetschef Dirk Vandamme hier de pen vast. De voormalige algemeen directeur van de VLIR, concentreerde zich vooral op de academische lerarenopleiding aan de universiteiten. Zo is de specifieke ingebouwde lerarenopleiding bijvoorbeeld vooral een politiek-strategische uitvinding zonder enige pedagogisch didactische meerwaarde om de studieduurverlenging in de wetenschappen aanvaardbaar te maken. Nog voor de beleidsnota van de minister af was, lag er al een conceptnota voor de lerarenopleiding klaar. Hoewel er na de conceptnota nog weinig ruimte was voor discussie en bijstellingen, duurde het meer dan twee jaar voor het decreet op 15 december 2006 in het parlement werd goedgekeurd. Eerst werd nog de vervangingspool afgeschaft om de nodige (financiële) ruimte te creëren voor de hervorming en de LIO-banen. Een ander struikelblok was de gehanteerde samenwerkingslogica. In het voorontwerp van decreet kon die slechts in de schoot van de associaties. Onder druk van coalitiepartner VLD werden ook regionale expertisenetwerken mogelijk. Tijdens de hoorzitting traden de vakbonden de VVS-kritiek bij op de ondermaatse aandacht voor diversiteit en doelgroepen. Het parlement dat eerder al hoorzittingen hield over allochtonen in het lerarenberoep, kon per amendement een duidelijk kader doordrukken voor een doelgroepenbeleid. Positief is dat hiervoor bijkomende middelen werden gevonden in de meerjarenbegroting.

Quoting: 4,5/10

Hoewel het decreet lerarenopleiding ook wat vertraging oploopt, is het wel het eerste dat niet met terugwerkende kracht moeten worden goedgekeurd. Het is een ingewikkeld compromis waarbij er voor bijna alle onderwijsactoren wel wat lekkers is. De koppeling aan het dossier van de studieduurverlenging in de wetenschappen oogt weinig fraai. Hoewel het aantal leertrajecten om een lerarenopleiding te volgen niet afneemt, boeten deze toch aan flexibiliteit in. Dat de studieduur zo onnodig wordt verlengd is een spijtige zaak voor de toegankelijkheid. Ook de verviervoudiging van het studiegeld is geen aanwinst op het palmares van een socialistisch minister.

1.4. STUDIEFINANCIERING EN STUDENTENVOORZIENINGEN:

Inhoudelijk?

Een eerste wapenfeit van Vandenbroucke is het wijzigingsdecreet dat het decreet van 2004 inzake studiefinanciering en studentenvoorzieningen bijstuurt en actualiseert. De nationaliteitsvoorwaarden voor een studiebeurs worden aangepast aan de recente uitspraken van het Europees Hof van Justitie waardoor meer buitenlandse studenten in aanmerking kunnen komen voor studiebeurs. Het jokerkrediet mag voortaan ook worden ingezet voor vakken die je extra moet

opnemen als gevolg van een verandering in het curriculum. Dat komt tegemoet aan de vele studenten die geprangd geraken tussen het oude systeem en de bachelor-masterhervorming. De oplossing is echter wel een uitholling van de jokerbeurs. Verder worden er ook enkele verfijningen aangebracht aan de werkvelden voor studentenvoorzieningen. In uitvoering van het decreet van 2004 worden in het najaar 2005 de eerste beheersovereenkomsten afgesloten tussen studentenvoorzieningen en overheid. Het is opvallend dat minister Vandenbroucke aan andere bepalingen van het decreet geen uitvoering geeft, zoals de oprichting van de decretaal voorgeschreven regionale overlegcomités die de samenwerking tussen studentenvoorzieningen binnen dezelfde regio moeten bevorderen. Hoewel de associaties tot stand zijn gekomen volgens een onderzoekslogica en niets te zeggen hebben over de vzw's sociale voorzieningen, speelt de minister met de idee de samenwerking via de associaties te bevorderen en de vzw's in te lijven bij de hogescholen. Na hevig protest van studenten en sociale sector, wordt de idee in de koelkast gezet. Positief is dat er eindelijk een groeipad komt om de sociale toelagen voor hogeschoolstudenten op te trekken tot op het universitaire niveau. Als het groeipad wordt aangehouden komt er na bijna vijftien jaar een einde aan de flagrante discriminatie van hogeschoolstudenten op het vlak van sociale voorzieningen.

In het najaar 2006 raakt bekend dat het luik studiefinanciering uit het decreet van 2004 wordt gelicht en geïntegreerd in één groot monsterverdeeltje studiefinanciering voor alle onderwijsniveaus. Positief is dat de studiebeurzen voor het secundair onderwijs nu ook de 21ste eeuw worden binnengeloodst. De inkomensgrenzen worden opgetrokken tot op het niveau van deze in het hoger onderwijs. De mogelijkheid tot gezinsdossiers schept kansen tot administratieve vereenvoudiging. Wel vindt de minister het nodig deze rechten aan plichten te koppelen. De pedagogische voorwaarden worden gekoppeld aan een anti-spijbelbeleid. VVS echter betreurt dat door de overheveling van het luik studiefinanciering, de afstemming met studentenvoorzieningen in het gedrang komt. Dankzij een geslaagd offensief kan VVS het kabinet overtuigen om per amendement de nationaliteitsvoorwaarden uit te breiden tot de verblijfsstatuten die nog niet permanent zijn (geregulariseerden, gezinsherenigers- en vormers, subsidiair erkennen...). Voor het hoger onderwijs verandert verder weinig. Het kabinet slaagt er niet in nog in dit decreet een oplossing te formuleren voor de vele administratieve problemen die sinds de flexibilisering vertragen opleveren in de uitbetaling van de studiebeurzen. Minister Vandenbroucke plant een nieuw decreet dat volgend academiejaar de pedagogische voorwaarden voor een studiebeurs in het hoger onderwijs grondig moet hertekenen.

Op het gebied van studiefinanciering in het hoger onderwijs diende de nieuwe legislatuur zich positief aan. In het regeerakkoord engageren de partijen van de meerderheid zich ertoe de groep studenten met een studiebeurs sterk uit te breiden. Hoewel VVS niet nalaat bij elke decreetswijziging en daarbuiten voortdurend op dezelfde nagel te slaan, komt er geen schot in deze zaak. Ook de beursbedragen zijn al lang niet meer aangepast. Een volledige studiebeurs dekt nog steeds slechts 70% van de studiekosten die een hogeschoolstudent op kot in 1998 had. Ondertussen zijn de inkomensgrenzen zo scherp dat ze onder de armoedegrenzen liggen. Zelfs wie arm is krijgt dus geen volledige studiebeurs! Maar het verhogen van de beursbedragen en inkomensgrenzen is voor de socialist Vandenbroucke blijkbaar geen beleidsprioriteit.

Werkwijze?

Het wijzigingsdecreet² werd voorbereid door de administratie. Omdat Vandenbroucke de deadlines niet haalt, kan het parlement het wijzigingsdecreet pas bespreken en goedkeuren op 18 november 2005, na het parlementair zomerverlof. Het kabinet grijpt daarom andermaal naar het bekende recept van een goedkeuring met terugwerkende kracht: de aanpassingen zijn al in voege van bij de aanvang van academiejaar 2005-2006.

Het monsterverdeeltje³ komt voor het hoger onderwijs als een totale verrassing. Dat Frank Vandenbroucke een hervorming plande van de studiefinanciering in het leerplichtonderwijs was algemeen bekend. Maar het kabinet 'vergat' studenten en sociale sector te consulteren over de integratie van de regelgeving voor het hoger onderwijs hierin. VVS vreest dat het opsplitsen van het decreet van 2004 de afstemming met studentenvoorzieningen zal bemoeilijken en deze kadert in andere strategische plannen met de sector. Het baart de studenten zorgen dat de minister ondanks meermaals aandringen weigert uitvoering te geven aan de in 2004 decretaal bepaalde oprichting van regionale overlegcomités die de samenwerking tussen studentenvoorzieningen binnen éénzelfde regio moeten bevorderen.

Voor het geplande decreet met de nieuwe pedagogische voorwaarden werd er naar het voorbeeld van de vorige legislatuur een taskforce opgericht dat een voorstel moet uitwerken. Naast VVS zetelen hierin ook enkele studiefinancieringsexperts uit sociale diensten. Nadat deze éénmaal samenkomt hierziet het kabinet het opzet van de denktank. Het kabinet wil nu zelf een concept uitwerken en aan de taskforce voorstellen. De werkzaamheden van de groep worden opgeschort tot na de zomer.

Het meest opvallende is dat de minister tot nu toe geen aanstellen maakt om de beloftes uit het regeerakkoord uit te voeren. De minister beweert dat het studiebeurzenstelsel voor het hoger onderwijs goed werkt en verwijst hiervoor naar de conclusies van de studie van Bea Cantillon⁴. Dat onderzoek, uitgeschreven door voormalig minister Vanderpoorten, moest nagaan hoeveel middelen er via de verschillende kanalen naar de student gaan (ook kinderbijslag en belastingvermindering). Nochtans doen de onderzoekers de aanbeveling om de beursbedragen en de inkomensgrenzen stevig op te trekken. Over de niet uitgevoerde belofte uit het regeerakkoord zegt de minister binnenskamers dat prioriteiten tijdens de legislatuur kunnen veranderen en het geld op is.

² Decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, goedgekeurd op 18 november 2005

³ Decreet betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse gemeenschap, goedgekeurd op 8 juni 2007

⁴ Cantillon B en Verbist G, 'Student in de 21ste eeuw: wegen naar een alternatieve studiefinanciering voor het hoger onderwijs', OBPWO 03.04, februari 2006

Quoting: 4/10

Frank Vandenbroucke heeft goed werk geleverd voor studiefinanciering in het leerplichtonderwijs. Voor het hoger onderwijs blijft het bij wat morrelen in de marge met enkele kleine wijzingen en aanpassingen. De structurele problemen laat hij onaangeroerd: de veel te late studiebeurzen en de veel te scherpe inkomensgrenzen. Dat hij de belofte uit het regeerakkoord om de groep beursstudenten uit te breiden aan zijn laars lapt, is weinig loyaal ten aanzien van de regeringspartners en studenten. Het lijkt niet vreemd dat de meerjarenbegroting geen rekening zou houden met het regeerakkoord. Of heeft de econometrist Vandenbroucke zich misrekend?

1.5. FINANCIERING**Inhoudelijk?**

Het hoger onderwijs heeft dringend nood aan een nieuw financieringssysteem omdat de oude enveloppefinanciering voor de hogescholen en de historische universiteitsfinanciering volledig hebben afgedaan. Vandenbroucke voert één gezamenlijk financieringsmechanisme in voor hogescholen en universiteiten maar werkt wel met aparte deelbudgetten. De financiering valt uiteen in een onderwijssoevereïen en een onderwijsluit. Voor de universiteiten komt daar nog een onderzoeksoevereïen en budget onderzoeksfianciering bij. Alle instellingen kunnen voor hun gelijke kansenbeleid aankloppen bij het aanmoedigingsfonds.

Vandenbroucke zweert bij resultaatgerichtheid en schrijft zich nogal kritiekloos in de Lissabonstrategie in. Niet langer de inschrijvingsaantallen maar wel de slaagcijfers, in de vorm van verworven studiepunten, bepalen het financieringsniveau voor het onderwijs van een instelling. Na protest van VVS kwam er wel een uitzondering voor het eerste jaar. Bovendien krijgen instellingen een bonus voor elk afgeleverd diploma. VVS vreest dat deze outputgedrevenheid verdoken selectiemechanismen in de hand zal werken. Slaagcijfers zijn immers zowel in het eerste als in de hogere jaren immers erg sociaal vertekend. De zwakker doorstromende doelgroepen worden zo minder aantrekkelijk voor een calculerende hogeschool of universiteit. VVS vraagt daarom een correctie in de vorm van een extra financiële weging voor doelgroepstudenten. In het voorontwerp van decreet worden te weinig doelgroepen gewogen en de studentenkenmerken verkeerd geoperationaliseerd. Slechts enkele honderden studenten met een functiebeperking zouden volgens de huidige definitie in aanmerking komen voor de extra financiering. De beursindicator dekt enkel de vlot doorstromende studenten omdat er slechts één jokerbeurs is. Bovendien is het geen goede Proxy omdat beursstudenten niet minder goed doorstromen. Etnische afkomst is dat wel, maar het ontbreekt de minister aan politieke moed om dit studentenkenmerk te registreren en extra te wegen. De indicator 'diploma moeder' komt enkel voor in de memorie van toelichting... Tot overmaat van ramp wordt het aandeel van studentenkenmerken in de financiering geplafonneerd ter hoogte van het huidige aandeel van beursstudenten. Zo wordt de positieve stimulans en invloed van de studentenkenmerken als incentive volledig teniet gedaan. Geloof Vandenbroucke niet in een aangroei van deze doelgroepen of vindt hij het gewoon niet wenselijk? Hij verwijst ze in elk geval door naar het aanmoedigingsfonds dat op kruissnelheid 6 miljoen euro krijgt. De instellingen moeten cofinancieren. In totaal gaat het echter slechts om een schamele 1% van de totale onderwijsenveloppe. Veel minder dan de aanvankelijk beloofde 5% die het een hefboom kon maken voor een tweede democratiseringsgolf. Veel minder ook dan het bedrag dat het kabinet pompt in de verevening die moet vermijden dat instellingen die volgens de nieuwe parameters slecht presteren, financieel achteruit zouden gaan.

Een andere opvallende nieuwigheid in het model-Vandenbroucke is de aparte financieringswijze voor het onderzoeksluit. Vroeger stond de volledige universiteitsfinanciering in functie van de schaalgrootte en studentenaantallen. Vandenbroucke wil dat het onderzoeksdeel 45 % bedraagt van het universiteitsbudget. Bovendien is dit onderzoeksluit sterk prestatiegedreven en gebaseerd op de wetenschappelijke citaties en publicaties, naast het aantal doctoraten en academische diploma's. VVS vreest dat bij de nieuwe sleutel onderwijs/onderzoek en de outputfinanciering voor onderzoek, het universitaire onderwijs nog stiefmoederlijker zal behandeld worden. De combinatie van financiering op basis van verworven studiepunten, diplomabonus, onderwijs/onderzoeksverhouding en resultaatfinanciering voor onderzoek, zet de onderwijskwaliteit sterk onder druk.

Hoewel hij zich eerst een groot tegenstander betoonde, voert Vandenbroucke toch een leerkrediet in waarbij elke student start met 140 studiepunten in zijn rugzak. De vakken waarvoor je inschrijft gaan van je rantsoen af. Slaag je, dan worden ze er weer bijgesteld. Als je rugzak leeg is, vervalt je recht op inschrijving. Geraak je dankzij de goodwill van de instelling toch nog ingeschreven, dan moet je het dubbele studiegeld betalen. Dat systeem treft in eerste instantie de kansgroepen die kampen met sociaal vertekende slaagkansen en moeilijker doorstromen. Leerkrediet treft vooral financieel zwakkere studenten die geen dubbel studiegeld kunnen ophoesten. Bovendien versterkt het drop out omdat je minstens 6 jaar moet wachten tot je de draad terug kan oppakken. Het systeem genereert bovendien heel wat planlast en een kostelijk databeheerssysteem. Bovendien is geweten dat financiële straffen minder doelmatig zijn dan pedagogische studievoortgangmaatregelen.

Tenslotte koppelt Vandenbroucke zijn financiering ook aan een rationalisering van het opleidingsaanbod. Aanvankelijk door allerlei incentives in te bouwen in het systeem zelf. Later brengt hij deze onder in een apart hoofdstuk waarin de onderwijsinstellingen verplicht worden om per studiegebied rationalisatieplannen op te maken. Ondertussen zou er sprake zijn van een volledige loskoppeling van het financieringssysteem. Sinds de hele discussie is ondergebracht onder de vleugels van de rationaliseringswerkgroep, is de stand van zaken nog moeilijk in te schatten. De methode doet de

vrees voor koehandels toenemen. In elk geval vindt VVS dat Vandenbroucke rationalisering nogal eenzijdig definieert in functie van onderzoekszwaartepunten. Een evenwichtige optimaliseringsoperatie moet ook rekening houden met de onderwijskwaliteit in ruimere zin, met de student/stafratio, met het studentenprofiel en de democratiseringsverdienste, de geografische bereikbaarheid... De overheid heeft slechts oog voor sociaal begeleidende maatregelen voor de studenten (mobiliteit, huisvesting, studiefinanciering...). Vandenbroucke legt de bal in het kamp van de instellingen zonder zelf duidelijkheid te scheppen over hoe hij het ideale hoger onderwijslandschap ziet. De vraag is dan ook of hij achter de recente ontwikkelingen naar drie zwaartepunten, drie associaties in Vlaanderen, aanholt. Dan wel of hij deze evolutie zelf in gang heeft gezet.

Werkwijze?

Het gaat hier waarschijnlijk om het moeilijkste decreet dat Vandenbroucke tot nu toe op zijn bord kreeg. Omdat de huidige financieringsregeling afliep in 2006, vroeg de kersverse minister al in het najaar 2004 advies aan de verschillende onderwijsactoren. In het voorjaar 2005 werd er een werkgroep opgericht om een voorstel uit te werken. Maar uiteindelijk verwaterde ook deze eerder tot een klankbordgroep. In oktober 2006 pakt de minister uit met zijn eerste conceptnota financiering, een voorstel dat hij formuleert aan de werkgroep. Deze is niet enthousiast over het voorstel om te financieren op basis van de geslaagde studenten. De minister drijft deze outputlogica in een vervolgnota in december 2005 nog verder door en maakt ook de eerste simulaties bekend. Tot dan is hij ook niet bereid meer middelen uit te trekken voor het nieuwe financieringsmechanisme. Vandenbroucke is de man van de budgettaire orthodoxie die vindt dat het land de broeksriem moet aanspannen. Vooral de grote verliezen in Brussel, Antwerpen, Limburg en de weinige winst voor Gent zijn opvallend.

VVS beslist samen met de vakbonden tot actie over te gaan. Geconfronteerd met de grote regionale betogingen en een onhaalbare deadline, stelt de minister het decreet een jaar uit. Al gebeurt dat officieel op vraag van de associatievoorzitters. Voor 2007 moet er dus in allerijl een overgangsregeling uitgewerkt worden. De belangrijkste verwezenlijking van de protesten is dat ze de minister dwingen om meer middelen te onderhandelen voor zijn nieuw bekostigingssysteem. Verder is hij ook verplicht om zijn doorgedreven outputfinanciering enigszins terug te schroeven. Hiertoe richt hij een werkgroep succes in die op korte tijd een compromis moet zoeken. Naast 5 instellingsmensen, zit hierin ook een studentenvertegenwoordiger. Het personeel is niet welkom. Wil de minister zo het gezamenlijk front studenten-vakbonden breken?

De minister besluit ook het rationaliseringsluik te laten behandelen door een aparte werkgroep van instellingsmensen. Studenten en personeel worden hier buiten gehouden. In elk geval wordt de oorspronkelijke representatieve financieringswerkgroep waarin alle onderwijsactoren vertegenwoordigd waren, niet meer samengeroepen vanaf januari. Een opvallende achteruitgang is de invoering van een leerkrediet. Nochtans vond de minister dat aanvankelijk hardvochtig en sociaal onrechtvaardig ten aanzien van moeilijker doorstromende groepen. Hij vroeg VVS zelfs om hard te reageren tegen dit voorstel van de katholieke hogescholen. Onder druk van de CD&V, maakt hij opeens een bocht van 180 graden. De derde conceptnota bevat plots een vorm van leerkrediet. Hij wordt uiteindelijk nog op de valreep voor het zomerreces goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 14 juni 2006. Dan wordt er maandenlang niets meer van de zaak vernomen. Of toch niet door de studenten. De administratie sukkelde met de databank die de nodige gegevens moet aanleveren. In de winter circuleert er af en toe een werktekst. Nog voor het voorontwerp een eerste keer op de Regering wordt geagendeerd, kan VVS in het parlement een hoorzitting afdwingen over het onderwerp. Half maart wordt het voorontwerp van decreet een eerste keer goedgekeurd in de Vlaamse Regering.

Het wordt duidelijk dat de minister de laatste maanden zijn overleg heeft beperkt tot een selecte club van (financieel) directeurs en associatievoorzitters. De KU Leuven en de UGent samen souperen de helft van de bijkomende middelen op. Met de studentenverzuchtingen wordt er weinig rekening gehouden. De studenteneisen draaien vooral om het mechanisme. Instellingen zitten vooral in met hun totaalbudget. Beide zijn dus nochtans niet onverzoenbaar. Het VVS-advies is dan ook een scherpe aanklacht tegen het onevenwichtige voorontwerp. Maar ook deze legt Vandenbroucke naast zich neer. Ondertussen is het onzeker of het decreet nog goedgekeurd geraakt voor het begrotingsjaar op 1 januari 2008 ingaat. De instellingen zullen vanaf september hun begroting opmaken op basis van de huidige simulaties. Het parlement krijgt dus sowieso weinig ruimte om ook nog maar iets te veranderen.

Quoting: 4/10

Dit buisvak doet zijn naam eer aan. Vandenbroucke probeert zijn decreet te verkopen als een mijlpaal voor de onderwijskwaliteit en de tweede democratiseringsgolf. Maar tussen discours en voorontwerp gaapt een grote kloof. Hoewel de minister goed begonnen was met veel democratisch overleg, heeft hij zich toen het moeilijk werd meer en meer opgesloten met de ouwe getrouwen. Het resultaat is navenant: een onevenwichtig decreet dat vooral de belangen van welbepaalde instellingen dient. Zijn model mag dan al uniek zijn inzake resultaatsgedrevenheid, de vraag is of dat wel een goede zaak is. Nederland komt bijvoorbeeld terug op de zaken die hij hier als enorme hervormingen invoert (diploma en outputfinanciering, leerrechten...). Het positieve lichtpuntje, de extra middelen die erbij komen, heeft hij dan nog te danken aan het straatprotest van studenten en vakbonden.

1.6. BOLOGNAHERVORMINGEN

Inhoudelijk?

Het bekendste initiatief op internationaal niveau met betrekking tot hoger onderwijs is ongetwijfeld de Bologna Verklaring, ondertekend in 1999 door 31 ministers bevoegd voor (hoger) onderwijs. De doelstellingen van de Bolognahervormingen zijn meer vergelijkbare en leesbare diploma's creëren binnen Europa, waarbij opleidingen bestaan uit drie cycli, opgebouwd uit studiepunten of een vergelijkbaar creditsysteem. Dit alles kan dan gevat worden in een gemeenschappelijk referentiekader of *Qualification Framework*, wat wordt afgesproken in 2005. Verder moet het Europese hoger onderwijs ook van hoge kwaliteit zijn, met veel mobiele studenten en personeel. Mobiliteit kan via projecten lopen, hierbij is het Erasmusprogramma, dat in 2007 zijn twintigste verjaardag viert, het bekendste voor het hoger onderwijs. In een Europa met vrij verkeer van mensen, is het ook mogelijk dat mensen besluiten hun hele leven – inclusief de studies - verder te zetten op een andere plaats. Een handig instrument dat je dan kan invoeren is de Lisbon Recognition Convention (LRC). Die regelt namelijk het erkennen van diploma's tussen de ondertekenende verdragspartijen. Elk diploma uit een ander verdragsland dat aan de algemene voorwaarden voldoet, moet automatisch erkend worden, tenzij er een essentieel verschil bestaat.

Meer vergelijkbaarheid, kwaliteit en mobiliteit moeten ons hoger onderwijs vooral aantrekkelijker maken voor de buitenwereld. Tot slot zou volgens de Bolognahervormingen alles overgoten moeten worden met een Europese dimensie-saus. In alles moet de blik op Europa en de wereld daarbuiten terug te vinden zijn. Wanneer deze doelstellingen correct geïmplementeerd worden zal in 2010 de Europese Hoger Onderwijsruimte een feit zijn. Voor de studenten zal deze Europese Hoger Onderwijsruimte pas volmaakt zijn wanneer ze getuigt van een sterke sociale dimensie met ware gelijke kansen voor iedereen.

Werkwijze?

Bij het begin van zijn periode als minister van Onderwijs mocht Frank Vandenbroucke naar Bergen en dit jaar ontmoette hij zijn collega's in Londen. Op beide conferenties werd een *score card* gemaakt, waarbij met rode, gele en groene kleurtjes de vorderingen worden aangegeven. Vandenbroucke kwam twee keer thuis met een bijna perfecte beurt. In Bergen kreeg Vlaanderen op bijna elk vlak een groene score. Lichte verbetering werd er nog verwacht op vlak van overgang tussen de bachelor en masterjaren. Grotere veranderingen waren nog nodig op de ratificatie van de LRC. De evaluatie in Londen leek iets strenger te zijn. Enkele actielijnen konden beter: de implementatie van de twee cycli, het kwalificatieraamwerk en het diplomasupplement. De nationale erkenning van de LRC kleurde schaamtelijk rood. Echter, met een bijna volledige groene kaart klopte Vlaanderen zichzelf op de schouders, zeker naast landen met vele gele en rode cijfertjes. Die ene rode vlek voor de ratificatie van het LRC oogt niet zo mooi, maar is eenvoudig te verklaren; het gaat namelijk over de nationale ratificatie. Vlaanderen heeft deze al ondertekent, zo klinkt het, het is wachten op de andere regionale parlementen voor dit naar het federale niveau kan.

Het kan dus lijken dat Vandenbroucke tenminste een voldoening verdient op vlak van internationalisering. Echter, bij nadere bestudering lijken de evaluaties van de ministeriële conferenties nog te zwak te zijn. De slechte score voor de invoering van de LRC bijvoorbeeld afwimpelen als zijnde een gevolg van onze staatsstructuur is te eenvoudig. De Vlaamse Regering maakt zich dan wel sterk dat de LRC reeds is omgezet in Vlaamse wetgeving, de studenten merken echter nog heel wat problemen in de praktijk. De score voor het kwalificatieraamwerk is ronduit positief. De invoering bevindt zich op dit ogenblik vooral in het stadium van de verwarrende discussies. Zo is er is geen antwoord op de vele vragen van mensen op de vloer over bijvoorbeeld de verwarrende definities. Bovendien blijft de vraag onbeantwoord of we in België geen overkoepelend kader moeten hebben.

En misschien nog het meest belangrijke, maar niet opgenomen in deze stocktaking tot nu toe is de sociale dimensie. Ware gelijke kansen voor de volledige populatie zijn voorlopig nog alleen maar een droom. Vandenbroucke beweert een tweede democratisering golf op te kunnen wekken, maar voorlopig is ook dat nog geen realiteit. Tot slot slaagde minister Vandenbroucke er samen met zijn collega's van de Benelux om de volgende meeting in de Lage Landen te organiseren. Leuven/Louvain-La-Neuve zullen gaststeden zijn. Als organisator hopen België, Nederland en Luxemburg om meer te kunnen wegen op de agenda voor de toekomstige ontwikkelingen van de Europese Hoger Onderwijsruimte.

Quoting: 5/10

De Bolognahervormingen waren al gestart voor Vandenbroucke aangesteld werd als minister van Onderwijs. Heel wat beslissingen – zoals de geleidelijke invoering van de bachelor – masterstructuur – waren al voor hem genomen. Wat hij vooral moest doen waren de nieuwe actielijnen, voornamelijk afgesproken in Bergen, ten uitvoer brengen of ten minste initiëren. Tot nu toe lijkt dat niet gebeurd te zijn met het kwalificatieraamwerk. De LRC zit zelfs volledig vast met één regio die een ondertekening hetzelfde vindt als een invoering en een andere regio die zelfs nog niet zover is. Op het vlak van mobiliteit werd omzeggens niets ondernomen, aardoor de mobiliteitscijfers nog steeds op een laag pitje staan. Een sterke sociale dimensie laat in Vlaanderen ook nog op zich wachten. Officieel moet de Europese Hoger Onderwijsruimte tegen 2010 een feit zijn. Indien Vlaanderen en minister Vandenbroucke toch de voortrekkersrol willen vervullen die ze beweren te hebben, zal er in een versnelling hoger moeten gewerkt worden.

1.7. RANKING

Inhoudelijk?

Een ranking is een lijst van instellingen van hoger onderwijs, gerangschikt op basis van de score die ze behalen op een aantal parameters. De traditionele rankings lijken vaak op een hitparade van de beste instellingen. Hoewel er heel wat kritiek is op de rankings kijkt de academische wereld reikhalzend uit naar hun publicatie. De meest bekende rankings – de Times Higher World University Rankings en de Shanghai Academic Ranking of World Universities – hebben echter heel wat methodologische problemen: ze meten vooral reputatie en geloven in Nobelprijzen en Field Medals als tekenen van kwaliteitsvol onderwijs. Om toch enige waarde te kunnen koppelen aan rankings werden in 2004 de Berlijn principes opgesteld die duidelijk stellen wat de doelen en het ontwerp van de ranking moeten zijn, alsmede de dataverzameling en de presentatie. Hierin wordt meer aandacht gegeven aan de correcte, objectieve dataverzameling die beantwoorden aan ethische standaarden, transparantie over de methodologie en vooral duidelijkheid over de doelen. Een goede ranking zou aan deze Berlijnprincipes moeten voldoen.

Het Duitse Centrum für Hochschulentwicklung (CHE) ontwikkelde een ranking die meer tegemoet moet komen aan de Berlijn principes. In Duitsland wordt deze ranking gerealiseerd door de sponsoring van een mediapartner. In Zwitserland, en Oostenrijk werkt men ook aan een soortgelijke ranking. Op voorstel van de minister van Onderwijs is een pilootproject gelanceerd in Vlaanderen en Nederland, uitgevoerd door CHEPS (Center for Higher Education Policy Studies)

Werkwijze?

De minister lanceerde het idee van een Nederlandstalige ranking tijdens een toespraak op een seminarie in Leiden, in juni 2006. Zijn enthousiasme over een pilootproject in Vlaanderen en Nederland stak hij toen niet onder stoelen of banken. Rankings kunnen volgens hem een meerwaarde bieden, vooral wanneer het gaat over informatie verstrekken aan twijfelende studenten. Dan zouden ze de studenten kunnen helpen bij hun studiekeuze, volgens Vandenbroucke, op voorwaarde dat zij voldoen aan de Berlijn principes. Daarnaast zouden ze ook helpen bij de kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs. Rankings stimuleren namelijk de drang om het beter te doen. Het uiteindelijke doel van de minister zou een Europese ranking zijn, zodat mobiele studenten zich beter kunnen laten leiden in hun keuze.

Ranking werd voor de minister een zeer belangrijk topic en het pilootproject werd – in samenwerking met het Nederlandse CHEPS – gelanceerd. Er zou een klankbordgroep worden opgericht zodat de instellingen (Vlir, Vlhora) en de studenten (VVS) betrokken worden bij de ontwikkeling. Die is echter nooit opgericht. Zowel de administratie, CHE als CHEPS communiceren omzeggens niets. Vlir en Vlhora proberen het dossier naar zich toe te trekken. Hoewel minister Vandenbroucke in zijn eerste speech over ranking duidelijk aangaf de studenten te willen betrekken, ervaren de studenten dit momenteel helemaal anders. Momenteel loopt er in enkele studierichtingen een pilootproject. Nadat de gegevens van de vragenlijsten door CHE en CHEPS omgezet zijn in een ranking, zal er een uitgebreide evaluatie volgen. Zo werd VVS beloofd. Voor VVS moet de ranking alleszins grondig worden bijgestuurd. Een grondig debat over de criteria die moeten opgenomen worden, en meer fundamenteel over ranking tout court, moet hieraan vooraf gaan. Bovendien mag de minister de essentie van studiekeuze, met name een goede studieoriëntering naar de juiste studierichting, niet uit het oog verliezen. Op dat vlak nam Vandenbroucke nog geen enkel initiatief.

Quotering: 4/10

Vandenbroucke was zo enthousiast over *zijn* ranking die studenten betere informatie zou geven, dat hij zichzelf waarschijnlijk voorbij gegaloppeerd heeft. De instellingen en studenten werden voor een voldongen feit gezet: het pilootproject moet er komen en de ranking hoogstwaarschijnlijk ook. De vele randvoorwaarden en problemen die hierbij komen kijken, moeten onderweg maar worden uitgeklaard. Als de studenten al van in het begin betrokken waren, hadden de voorwaarden op voorhand uitgezet kunnen worden. Nu was er vooral onduidelijkheid. De eerste voorzichtige analyses zullen echter niet voor het begin van volgend academiejaar te verwachten zijn. Dit dossier staat duidelijk nog in de kinderschoenen en moet nog stevig worden bijgestuurd en grondig op zijn meerwaard geëvalueerd.

2. VAARDIGHEDEN EN ATTITUDES :

2.1. WERKIJVER EN STIPTHEID

Frank Vandenbroucke is een harde werker. Dat moet ook als je de grote portefeuille van onderwijs en vorming wil combineren met die van werk én daarbij ook nog viceminister-president bent van de Vlaamse Regering. In dat opzicht is het een goede zaak dat hij niet veel slaap nodig heeft, geen recepties afschuimt en er nog minder blijft plakken. Aan drank is hij niet verslaafd, aan werk des te meer. We vragen ons af of het een gevolg is van de drukke agenda en de grote departementen die hij leidt, dat hij zo weinig tijd kan vrijmaken voor overleg met de studenten?

De minister ontbreekt het niet aan ambitie. Dat blijkt ook uit zijn 180 pagina's tellende beleidsnota. En uit de vele scherpe deadlines die hij zich stelt om ze vervolgens te moeten verzetten. Legt hij de lat te hoog of heeft hij te weinig medewerkers waarop hij kan terugvallen voor hoger onderwijsbeleid? In vergelijking met de cel hoger onderwijs op het kabinet Vanderpoorten, moet Vandenbroucke het stellen met één raadgever hoger onderwijs en een kabinetschef die het hoger onderwijs weliswaar als geen ander kent.

In elk geval lijkt Vandenbroucke niet uitgeblust of gedemotiveerd na zijn overstap naar de Vlaamse Regering. Onderwijs en vorming lijken hem oprecht te boeien en niet louter als prelude op de arbeidsmarkt. Als nieuwtje in de onderwijswereld heeft hij eerst ruim de tijd genomen om zich in te werken. Na het eerste jaar is hij pas echt van start gegaan. Complexe dossiers die hij zelf mee opvolgt, zoals de financiering van het hoger onderwijs, kennen voor hem ondertussen weinig geheimen.

Vandenbroucke is bovendien een pietje precies. Weinig laat hij aan het toeval over. Zijn speeches zijn altijd zeer nauwkeurig uitgeschreven en op voorhand doorgelezen. Deze minister zal zich ook nooit laten verleiden tot beslissingen of toegevingen zonder dat hij alles becijferd heeft en precies weet over wat het gaat. Conceptnota's of decreetsteksten worden zelden verspreid voor ze volledig op punt staan. Toch niet naar de studentenkoepel.

Zijn ijver gaat zover dat hij soms een beetje buiten de lijnen van zijn bevoegdheid kleurt. Met zijn uitgesproken interesse voor onderzoek, komt hij weleens in het vaarwater van zijn collega Fientje Moerman. Met het grote aandeel voor onderzoek in zijn financieringsdecreet wil hij goede Europese punten halen in de afspraak om 3% van het BRP te besteden aan onderzoek en innovatie.

Evaluatie: C (voldoende)

2.2. VOELING

Vandenbroucke is geen volksmens maar een studax en een technocraat. De professor uit Camebridge haalt zijn kennis over de onderwijsachterstelling van allochtone jongeren uit sociologische studies. Met plezier neemt hij statistisch materiaal tot zich om te weten te komen welke achtergrondkenmerken de beste voorspellers zijn voor iemands slaagkansen. Maar zijn kennis blijft theoretisch van aard. Zijn bezorgdheid om gelijke kansen is allicht oprecht maar niet steeds doorleefd. Als zoon van een professor heeft hij geen ervaring met de harde realiteit van de lagere sociale milieu's. Vanuit zijn ivoren toren in het Hendrik Consciencegebouw, schrijft hij speeches en neemt hij goedbedoelde maatregelen die niet zelden paternalistisch overkomen.

Serius in het verkeerde keelgat schoot bijvoorbeeld de speech die hij hield op de jaarlijkse studiedag van het VEHHO (het expertisecentrum voor handicap in het hoger onderwijs). Of beter, die zijn medewerker in zijn plaats moest afsteken omdat hij plots belet was. Daar licht hij de extra weging toe die hij voor studenten met functiebeperkingen wil invoeren met het financieringsdecreet. De woordvoerder van de minister waarschuwt voor een "overproblemativering in het systeem" waarbij "al wie ook maar enigszins afwijkt van de norm meteen tot probleemgeval wordt gebombardeerd". Het groepje dove studenten in het publiek die een nota hebben voorbereid over de problemen met de kwaliteit en de kwantiteit van schrijftolken, voelen zich misbegrepen en hun problemen miskend. De wetenschappelijke, ietwat steriele benadering van de minister, mist voeling met de problemen van de doelgroepen waarvoor hij kansen wil creëren. Misschien zou de minister wat meer de werkvloer op moeten, zoals zijn voorgangster Marleen Vanderpoorten, die wekelijks een school bezocht?

Wat opvalt aan de socialist Vandenbroucke is zijn geringe interesse en beperkte voeling met de sociale sector van studentenvoorzieningen. Dit is bovendien ook voor zijn kabinetschef het enige blanke terrein op het gebied van hoger onderwijs. Tegen het einde van de legislatuur zal weliswaar de lang verwachte inhaaloperatie voor de sociale toelagen voor de hogeschoolstudenten rond zijn. Maar deze extra middelen gaan ook gepaard met een flinke portie wantrouwen. Er klinken twijfels of deze wel goed besteed zijn en de minister vraagt dat de studentenvoorzieningen selectiever tewerk gaan en minder investeren in de universele voorzieningen. Als er wordt voorgesteld om gedetailleerd in de jaarrekeningen uit te splitsen wat per werkveld universeel wordt besteed en wat selectief, botst de oefening op de moeilijkheid om een sluitende en éénvormige definitie te vinden. De minister en zijn kabinetschef lijken moeilijk te vatten dat de logica en de realiteit van de sociale sector een hele andere is dan deze van de hogescholen, universiteiten en associaties.

De professor economie in Vandenbroucke is sterk bezig met onderwijsrendement. Hij wil de studieduur bewaken en de slaagcijfers verbeteren. Daarbij focust hij erg sterk op de verantwoordelijkheid van de student die zijn motivatie moet

opkrikken, zijn studiemethode verbeteren, zijn tijdsmanagement optimaliseren... Voor het studeerbaar houden van de studieprogramma's en het bewaken en spreiding van studiedruk, heeft hij veel minder aandacht. De bolleboos en workaholic heeft hier duidelijk moeite om zich in te leven in de gemiddeld intelligente student en zijn dagelijkse problemen.

Evaluatie: D (slecht)

2.3. COMMUNICATIE

Communicatief is de minister zeer sterk. Zijn kabinet telt meer persmedewerkers dan hoger onderwijspecialisten. Vandenbroucke weet zich dan ook verzekerd van veel media-aandacht. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de grote portefeuilles die hij beheert. Bovendien kan hij terugvallen op een wijd verspreid imago van degelijkheid.

De minister is in tegenstelling tot zijn voorganger bovendien zelf een begenadigd spreker. Hij slaagt erin complexe zaken eenvoudig uit te leggen. Maar nooit begint hij onvoorbereid te spreken. De minister zorgt er steeds voor dat zijn speeches zorgvuldig uitgewerkt zijn. Improvisatie is aan hem niet besteed. Zijn toespraken hebben steeds een duidelijk doel voor ogen en een boodschap die moet worden overgemaakt. Onderwerp en toon worden aangepast aan het publiek. De minister kan het zo goed verkopen dat je soms vergeet hoe groot de kloof is tussen discours en realisaties. Zo blijft de minister in zijn communicatie steeds op de nagel van diversiteit en gelijke kansen slaan. Maar in zijn beleid zelf is die invalshoek veel minder prominent.

De minister heeft natuurlijk al zeer veel politieke ervaring. Die komen zeer goed van pas wanneer hij met kritiek wordt geconfronteerd. De goed geoliede marketingmachine van Vandenbroucke is bovendien in staat om zeer veel kritiek weg te masseren en zelf te recupereren.

Evaluatie: B (goed)

2.4. INZICHT EN VISIE

Dat minister Vandenbroucke een intelligent man is staat buiten kijf. Na een inwerkperiode van ongeveer een jaar heeft hij een grondig inzicht in de huidige uitdagingen van het hoger onderwijs. En in de machtsverhoudingen van een sector die gekenmerkt wordt door scherpe gevoeligheden en instellingsbaroniën.

Marleen Vanderpoorten haalde gelijke kansen terug als onderwijsideaal van onder het stof. Frank Vandenbroucke gaat verder op de ingeslagen weg en maakt gelijke kansen tot centraal uitgangspunt van zijn beleid. De titel van zijn beleidsnota luidt 'Vandaag kampioen in wiskunde, morgen ook in gelijke kansen'. Aan onderwijskwaliteit mag er niet worden ingeboet: er moeten gelijke kansen komen op topkwaliteit. Ambitieuw als hij is wil hij een tweede democratiseringsgolf inzetten. De econoom Vandenbroucke wil het onderwijsrendement verbeteren van kansengroepen zoals alloctonen en studenten met functiebeperkingen. De invalshoek van zijn gelijke kansenbeleid focust daarom meer op doorstroom dan op instroom. Opvallend is dat hij in zijn gelijke kansenpleidooi weinig aandacht besteedt aan de klassieke financiële drempels en instrumenten zoals studiefinanciering, studentenvoorzieningen, inschrijvingsgelden, studieduur en studiekosten. Het gelijke kansenverhaal moet gerealiseerd worden binnen het onderwijs zelf.

Nochtans beperkt Vandenbrouckes analyse van de onderwijsachterstand van alloctonen, zijn stokpaardje, zich tot de tekorten en van de studenten die kampen met taalachterstand, met een verkeerde studiemotivatie, met de foute vooropleiding, met een weinig doordachte studiekeuze, met slechte leerstrategieën en studiemethodes... Vandenbroucke blijft in zijn gelijke kansenanalyse wat steken in het deficitdenken. Een democratiseringsstrategie moet zich vooral concentreren op studiebegeleiding, taalremediëring, studieadvies en studietrajectbegeleiding. Daarbij laat Vandenbroucke het onderwijsproces zelf, de curriculuminhouden, het soms overdreven academische jargon en onbestaande taalbeleid, de kwaliteit van de lesgevers, eenzijdige evaluatievormen... ongemoeid.

Bovendien gaapt er een kloof tussen het verhaal dat Vandenbroucke ons voorhoudt en het gelijke kansenbeleid dat hij voert. Zo staan alloctonen steeds centraal in het discours maar vertaalt zich dat niet in concrete acties. Bijvoorbeeld in het financieringsdecreet is hij bereid om beursstudenten, werkstudenten en studenten met functiebeperkingen voor de helft extra te financieren. Maar als het gaat om de registratie van studenten van alloctone origine, die nochtans uitgesproken mindere onderwijs- en lagere laagkansen hebben, ontbreekt het hem aan politieke moed.

Bovendien lijkt de minister ook een evolutie te ondergaan. Misschien groeit Vandenbroucke dichter toe naar zijn roomse coalitiepartner. Opvallens is dat hij de laatste jaren steeds vaker de noodzaak benadrukt van een evenwicht tussen rechten en plichten. Een mooi voorbeeld is het dossier van het leerkrediet. De katholieke hogescholen het Nederlandse idee van leerrechten in Vlaanderen wouden invoeren. Vandenbroucke vond dat echter asociaal en hardvochtig. Aangezien VVS op dezelfde lijn zit, vraagt hij de studenten sterk te reageren om leerrechten af te wenden. VVS kraakt de idee af in een beenharde nota. Vervolgens voert Vandenbroucke toch een vorm van leerkrediet in zijn financieringsmechanisme in. Officieel om de verantwoordelijkheid evenwichtig te spreiden tussen instellingen en studenten zodat ook deze laatste worden geresponsabiliseerd voor hun studierendement.

Vandenbroucke houdt er verder een nogal Angelsaksische visie op na. Hij herkent zich gemakkelijk in de Lissabondoelstellingen inzake onderwijs en onderzoek. Zijn resultaatgerichte voorstel inzake onderwijs- en onderzoeksfinanciering getuigt daarvan. Ook zijn aanpak is steeds sterk becijferd. Hij is erg bevreesd voor een verlies

aan internationale competitiviteit van onze onderwijsinstellingen en staat daarom niet afkerig tegenover rankings. Verder onderschrijft hij de vraag naar meer autonomie voor de instellingen hoger onderwijs. VVS nochtans denkt dat de belangrijke maatschappelijke doelstelling van onderwijsdemocratisering en kwaliteit, blijvend noodzaakt tot een belangrijke rol voor de overheid. Planlast verminderen voor de instellingen is geen goede zaak als ze leidt tot een grotere rechtsonzekerheid voor de student. Het beleid van Vandenbroucke kenmerkt zich door een groot en soms wat naïef vertrouwen in de hoger onderwijsinstellingen. Hoewel hij zich erg begaan toont met de rationalisering van het hoger onderwijslandschap, heeft hij de bal volledig in het kamp gelegd van de instellingen zelf. Dat betekent dat hij ook geen enkel tegengewicht biedt tegen sterke monopolievorming of polarisatie van het landschap. De herzuiling van het hoger onderwijs, reeds ingezet met de associaties, krijgt vrij spel van minister Vandenbroucke.

Evaluatie: C (voldoende)

2.5. SAMENWERKING EN OVERLEG

De minister van onderwijs en vorming nam een goede start inzake samenwerking en overleg. Als nieuwkomer op het grote departement nam hij de tijd om zich in te werken. In die periode nam hij tijd voor zelfstudie en maakte hij kennis met alle onderwijsactoren. In plaats van onmiddellijk uit te pakken met een eigen beleidsnota die zijn visie reflecteerde, schreef hij eerst een discussienota om het debat te openen. De reacties werden meegenomen voor de beleidsnota die pas in januari werd gefinaliseerd. Naarmate de legislatuur vordert, is Vandenbroucke echter selectiever geworden in de onderwijsactoren of –prominenten waarnaar hij luistert. Hoe beter hij zijn dossiers beheerst, hoe minder hij openstaat voor adviezen, zo lijkt het wel. Het financieringsdecreet is een mooie illustratie van die ontwikkeling. Aanvankelijk werd er advies gevraagd aan alle onderwijsactoren (vlir, vlhora, vvs, vakbonden, voka, acw). Deze werden allemaal uitgenodigd voor de werkgroep financiering. Uiteindelijk schreef het kabinet zelf een voorstel en werd de werkgroep louter klankbord.

Als gevolg van de regionale betogingen werden twee kleine en selectief samengestelde werkgroepen opgericht. De werkgroep *succes* die zich moest buigen over de grondstof voor het onderwijsluik, werd samengesteld uit één iemand bezig met studentenbeleid per associatie en één VVS-vertegenwoordiger. De werkgroep rationalisering zou louter instellingsvertegenwoordigers tellen: rectoren, algemeen directeurs en associatievoorzitters. Sinds de goedkeuring door de regering van de principiële nota in juni 2006 moesten de studenten het stellen met het overleg dat in de schoot van de Vlor werd georganiseerd. Officieel omdat in deze strategische adviesraad alle onderwijsactoren vertegenwoordigd zijn. Helaas werden er ook geen toezeggingen gedaan aan het formele Vlor-advies. Wel had VVS nog weet van ‘technisch overleg’ met financieel experts uit instellingen. De inhoudelijke bedenkingen en verbetervoorstellen van VVS werden het laatste jaar stelselmatig genegeerd.

Onder minister Vanderpoorten was het gebruikelijk dat grote hervormingen werden ingezet met de oprichting van een werkgroep of taskforce met experts uit alle onderwijsactoren. Daarna mocht een beperkter schrijfgroep de voorstellen verder op punt stellen. Minister Vandenbroucke houdt daarentegen sterk vast aan zijn initiatiefrecht. Het kabinet wil steeds zelf de toon zetten door uit te pakken met een conceptnota of voorstel.

Samenwerking en overleg verloopt ook niet altijd even vlotjes binnen de regering. Dat blijkt uit het dossier van het basisdecreet waarbij op het ogenblik van verspreiding van de werktekst naar de 28 hoger onderwijsinstellingen, deze coalitiepartners zelfs niet op de hoogte zijn van het initiatief. De samenwerking binnen de regering is er in de loop van de legislatuur wel op verbeterd.

Vandenbroucke heeft er ook een handje van weg om eigengereid op te treden en de rest voor voldongen feiten te stellen. Zo lanceerde hij vorige zomer op werkbezoek in Leiden de idee om met de Vlaamse instellingen mee te werken aan een pilootproject die instellingen rankt op een ‘studentvriendelijke’ manier. De instellings- en studentenkeopels werden maar om advies en medewerking gevraagd toen de beslissing al was gevallen. De klankbordgroep die het project een democratische façade moest geven, kwam slechts één keer bijeen.

Evaluatie: E (zeer slecht)

2.6. HOUDING TOV STUDENTEN

Frank Vandenbroucke is in zijn jonge tijd zelf ondervoorzitter geweest van VVS toen deze nog een radicaal linkse koers voer. Dat leidt echter niet tot een merkbare positievere ingesteldheid ten aanzien van VVS, dat ondertussen sterk is veranderd, zowel van koers als van structuur. Vandenbroucke loopt minder hoog op met studentenparticipatie dan zijn voorganger. Onder Vanderpoorten kon VVS uitgroeien tot een volwaardige hoger onderwijsactor. Vlak na haar aantreden bezorgde de liberale excellentie VVS een eigen decreet op de leerlingen- en studentenkeopelorganisaties met een structurele financiering vanuit het ministerie van onderwijs. VVS kon tijdens haar legislatuur een belangrijke stempel drukken op het de Bologna-implementaties en speelde een belangrijke rol bij het tot stand komen van het structuurdecreet, het flexibiliseringsdecreet en het studiefinancieringsdecreet. Bovendien slaagde Vanderpoorten erin om de studentenparticipatie in instellingen hoger onderwijs decretaal te verankeren in het aanvullingsdecreet.

Sinds het aantreden van minister Vandenbroucke is er op dat vlak geen vooruitgang meer geboekt. Ondanks een arrest van het Arbitragehof dat 20% verplichte studentenmedebestuurders aan de katholieke universiteiten van de Franse Gemeenschap niet strijdig achtte met de vrijheid van onderwijs en vereniging, is de minister niet bereid om het

medebestuur te veralgemenen naar alle Vlaamse universiteiten en hogescholen. Vandenbroucke lijkt ook niet overtuigd van de nood aan meer logistieke, financiële en administratieve ondersteuning van studentenraden. Studentenparticipatie staat niet hoog op zijn verlanglijstje.

VVS mag ongeveer om de twee maanden langs bij het kabinet voor overleg. Maar deze bezoeken staan niet in verhouding tot de frequentie waarmee ander onderwijsactoren de deur van het consciencegebouw platlopen. Bovendien hebben instellingskoepels en vakbonden op gezette tijdstippen contact met het kabinet binnen het VOC. De mogelijkheid om actief te participeren is ook verminderd aangezien het kabinet Vandenbroucke nooit voorlopige werkteksten rondstrooit. Op die manier kan VVS pas reageren op een ogenblik dat de teksten al (princiëel) werden goedgekeurd en veranderingen minder evident zijn. Als het kabinet de studentenkoepel vergeet te consulteren, zoals het geval was met het monsterdecreet studiefinanciering, wordt VVS doorverwezen naar de Vlor. In tegenstelling tot de vorige legislatuur wordt VVS niet langer op de hoogte gehouden van hangende besluiten van de Vlaamse Regering – laat staan dat de studentenkoepel om input wordt gevraagd. Het enige lichtpuntje is dat VVS erin slaagde om eindelijk een student binnen te loodsen in de tot dan toe weinig transparante erkenningscommissie die nieuwe opleidingen toetst op hun macrodoelmatigheid. Deze student is evenwel geen VVS-afgevaardigde maar een onafhankelijke expert. Vandenbroucke vond bovendien dat VVS maar beter weg bleef uit de werkgroep rationalisering die een 'volwassen' voorstel moest uitwerken.

Ook tegenover studenten zelf staat de minister minder positief. Terwijl in de vorige legislatuur de studentenrechten en de rechtszekerheid sterk werden uitgebreid (de raad voor examenbetwistingen, de participatierechten...) worden deze de laatste jaren zelfs regelmatig teruggeschoefd (denk maar aan het minidecreet). Vandenbroucke introduceert uiteindelijk ook een leerkrediet dat een ernstige inperking betekent van het inschrijvingsrecht. Dat leerkrediet wil de studenten responsabiliseren en de (financiële) verantwoordelijkheid voor de studieresultaten spreiden tussen instelling en student. Deze beknotting van studentenrechten komt er op initiatief van de hoger onderwijsinstellingen die klagen van planlast.

Evaluatie: E (zeer slecht)

2.7. HOUDING TOV INSTELLINGEN

Vandenbroucke is minder studentgericht dan zijn voorganger. Dat gaat gepaard met een groot vertrouwen in instellingen en het versterken van hun autonomie. Al is dat ook niet helemaal verrassend. In tegenstelling tot zijn voorganger kiest Vandenbroucke er expliciet voor om mensen met een duidelijke instellingsaffiniteit op te nemen in zijn kabinet. De kabinetschef is in een eerder leven algemeen directeur geweest bij de Vlior, de adjunct-kabinetschef komt van de Guimardstraat. Zijn voorganger heeft het immers de hele legislatuur aan de stok gehad met de instellingskoepels en dat wil de ervaren politicus Vandenbroucke vermijden.

In feite is het kabinet vooral vertrouwd met de universitaire wereld. Dirk Van Damme heeft jarenlang aan het hoofd gestaan van de universiteitskoepel en is prof aan de UGent waar hij nauwe banden heeft met het beleid. De minister zelf is nog steeds deels hoogleraar aan de KU Leuven. Met de hogescholenrealiteit heeft het kabinet Vandenbroucke minder affiniteit – wat zich ook laat voelen in het hoger onderwijsbeleid. De Vlhora klaagt terecht dat de nieuwe onderwijsfinanciering geen einde maakt aan de structurele onderfinanciering van de hogescholen en het overgrote deel van de nieuwe koek naar de universiteiten gaat. De helft van de bijkomende middelen worden zelfs opgesoupeerd door de twee grootste universiteiten samen, de KU Leuven en de UGent.

Willen de hogescholen bij het kabinet hun belangen behartigen, dan moeten ze het vooral spelen via de associaties. Vandenbroucke heeft geen moeite met de nieuwe onderwijsrealiteit van de associaties en de verschuiving van het machtscentrum in het hoger onderwijs. Misschien ligt het ook aan personaliteiten, maar hij onderhandelt vaker met de voorzitters van de associaties (en dan vooral Luc Vandenbossche van de Gentse associatie en André Oosterlinck van de Leuvense), dan met de rectoren zelf. Dat maakt dat ook de instellingskoepels Vlior en Vlhora minder aan zet zijn en er zelfs openlijk wordt gesproken over een fusie tussen beide.

In zijn beleid en overlegstrategieën grijpt Vandenbroucke terug naar de klassieke machtsverhoudingen. Dat is op zich vreemd. Voor de onderwijsminister die gelijke kansen tot speerpunt wil maken in zijn beleid, zou VVS een natuurlijk bondgenoot moeten zijn. Maar zijn beleid ligt opnieuw veel duidelijker in het verlengde van de instellingen. Dat blijkt duidelijk uit het minidecreet en de manier waarop dat tot stand komt. Het wordt nog duidelijker in het financieringsdecreet hoger onderwijs. Het bedrag dat wordt uitgetrokken voor de verevening die moet vermijden dat slecht scorende instellingen middelen zouden verliezen, is groter dan de middelen die in het aanmoedigingsfonds voor gelijke kansen kruipen. De overheid introduceert (weliswaar zeer met mondjesmaat) enkele studentenkenmerken die de mindere doorstroomkansen en dus de lagere opbrengen van bepaalde doelgroepen voor de instellingen moeten compenseren. De studenten zelf die tot deze kansengroepen behoren, kunnen niet rekenen op een extra leerkrediet. De extra weging voor werkstudenten komt er op vraag van instellingen die avondprogramma's aanbieden. Deze studenten worden probleemloos gefactureerd aan factor anderhalf zonder dat dit ooit objectief is verantwoord. Voor de uitbreiding van de definitie van functiebeperkingen naar alle soorten beperkingen (volgens het registratiesysteem uitgewerkt door de Vlor) is er plots wetenschappelijk onderzoek nodig. De nieuwe doelgroepen zullen slechts 10% meer middelen opleveren. Die krenterige wegingsfactor is uiteraard niet op onderzoek gebaseerd. Tot overmaat van ramp plafonneert het voorontwerp van decreet de invloed die de incentives voor studentenkenmerken kunnen hebben in het geheel. De plafonds worden vastgelegd ter hoogte van het aandeel in de financiering dat de huidige populatie aan beursstudenten genereert. Dat wil zeggen dat elke groei van de populatie functiebeperkte studenten of beursstudenten onmogelijk wordt. Die idiote

plafonnering die de studentenkenmerkenfinanciering helemaal uitholt, komt er op vraag van de instellingen die de huidige verevening nog niet voldoende stabiliteit vinden garanderen.

Als het Vandenbroucke werkelijk menens is met zijn gelijke kansenbeleid en democratiseringsgolf, lijkt hij zich stevig van bondgenoot te vergissen. Hij moet beseffen dat hij de studenten nodig heeft om zijn gelijke kansenbeleid een kans op slagen te geven.

Evaluatie: B (goed)

2.8. HOUDING TOV PARLEMENT

Vandenbroucke blinkt niet uit in respect voor de democratische instellingen. Hij is eerder een technocraat dan een democraat. In tegenstelling tot zijn voorganger Marleen Vanderpoorten is het ook al lang geleden dat hij nog op de banken van het parlement zat. Regelmatig kan je de minister in de commissie onderwijs betrappen op uitspraken als: 'ik ben bereid dat amendement te aanvaarden'.

Natuurlijk is de parlementaire democratie binnen de huidige Vlaamse constellatie momenteel niet op zijn sterkst. De klassieke tripartite telt eigenlijk 5 partijen. De enige fractie die de oppositie vormt, bestaat uit een grote bende dood hout. De democratische oppositie is herleid tot één enkel parlamentslid van Groen! (Jef Tavernier) die in de commissie onderwijs toegevoegd lid is zonder stemrecht. Bovendien is de open debatcultuur dood en begraven wat maakt dat ook de discussies tussen de meerderheid niet in het halfrond aan bod komen. Daarbij zijn er in de meerderheid belangrijke personeelsswissels doorgevoerd waardoor de ervaren onderwijscommissieleden die een tegengewicht konden bieden ook stevig zijn uitgedund.

Maar die verzachtende omstandigheden volstaan niet als verklaring voor de minachting die Vandenbroucke soms toont voor het parlement. De minister zette het parlement voor voldongen feiten door het wijzigingsdecreet studiefinanciering en het minidecreet te laten goedkeuren met terugwerkende kracht. Allicht wacht ook het financieringsdecreet die beurt.

Niet alleen zorgt Vandenbroucke dat het parlement regelmatig achter de feiten moet aanhollen. Hij weigert ook om bepalingen uit democratisch goedgekeurde decreten in de praktijk te brengen. Zo wacht het luikje met de oprichting van de regionale overlegcomités die de samenwerking tussen studentenvoorzieningen van een regio moet faciliteren, nog steeds tevergeefs op uitvoering.

Evaluatie: D (slecht)

3. ALGEMENE BEOORDELING

Algemeen percentage op de vakken: 40,7%

Frank Vandenbroucke is gebuisd voor de juni- zittijd 2007

Gelukkig heeft hij met tweede zit nog kans om zich te herpakken.

4. WERKPUNTEN

Minister Vandenbroucke moet vooral werk maken van de volgende verbeterpunten:

Zijn gelijke kansen en diversiteits-verhaal mag zich niet beperken tot een discours maar moet zich vertalen in concrete maatregelen en initiatieven. Hij heeft nog de kans om het financieringsdecreet in positieve zin bij te sturen door meer en betere studentenkenmerken in te voeren, het aanmoedigingsfonds voor diversiteit meer te spijzen.

De minister mag de belofte uit het regeerakkoord om de inkomensgrenzen voor de studiebeurzen in het hoger onderwijs op te trekken niet langer naast zich neerleggen. Afspraken zijn er om nageleefd te worden! Het geplande decreet dat de pedagogische voorwaarden voor studiefinanciering hervormt, is een nieuwe kans om hier eindelijk werk van te maken.

We raden de minister aan wat meer overleg te plegen en beter te luisteren naar de ander onderwijsactoren en in het bijzonder de studentenkoepel. Deze is een belangrijke bondgenoot om zijn gelijke kansenbeleid te realiseren.

Ook het basisdecreet is een belangrijke opportuniteit om het evenwicht tussen instellingen en studentenaandachtspunten te herstellen. De minister moet vermijden dat onder het mom van planlastvermindering voor hogescholen en universiteiten de studentenrechten en rechtzekerheid worden afgebouwd.

Tenslotte raden we de minister aan deze legislatuur nog extra belang te hechten aan de onderwijskwaliteit die door de financieringshervorming sterk onder druk staat, aan studieoriëntatie en aan de studeerbaarheid van de opleidingen.